

Samenwerkingsakkoord tot wijziging van het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval

Memorie van Toelichting

1. Context

1. De Europese Unie streeft al geruime tijd naar een sterk regelgevend kader voor de preventie en het beheer van afval. In 1975 introduceerde Europa een eerste kaderrichtlijn voor het afvalbeheer- en beleid in de Europese lidstaten.¹ De Europese wetgever preciseerde toen al dat de regelgeving inzake afval als voornaamste doelstelling moest hebben: *“de gezondheid van de mens en het milieu te beschermen tegen de schadelijke invloeden veroorzaakt door het ophalen, het transport de behandeling, de opslag en het storten van afvalstoffen”*.²

Het Europese regelgevende kader werd sindsdien meermaals verfijnd en verscherpt. In verschillende stappen werden de algemene principes en beginselen uit de oorspronkelijke kaderrichtlijn verder verduidelijkt, gecoördineerd, en desgevallend ook verruimd. Zo verscheen er 1994 een afzonderlijke richtlijn die specifiek gericht was op het beheer van verpakkingsafval.³ De Europese wetgever beoogde daarmee *“de verschillende nationale maatregelen betreffende het beheer van verpakkingen en verpakkingsafval te harmoniseren, enerzijds om milieu-effecten daarvan te voorkomen of te verminderen zodat een hoog niveau van bescherming wordt bereikt, en anderzijds om de interne werking te waarborgen (...)”*.⁴

2. Het is in het kader van de omzetting van die richtlijn, dat in 1996 in België het initiële samenwerkingsakkoord verpakkingsafval werd gesloten.⁵ Daarin werd bepaald dat verpakkingsverantwoordelijken voortaan belast waren met een “terugnameplicht” van het verpakkingsafval dat van hun producten afkomstig was. Ze konden ervoor kiezen om die verplichting ofwel individueel, ofwel collectief in te vullen. De collectieve optie bestond erin dat de verpakkingsverantwoordelijke zich aansloot bij een “erkend organisme”, dat, in ruil voor een financiële compensatie, ervoor zorgde dat de bij hen aangesloten leden voldeden aan alle verplichtingen. In België zijn er op vandaag twee “erkende organismen”, met name *Fost Plus* (voor huishoudelijk verpakkingsafval) en *Valipac* (voor industrieel verpakkingsafval).

3. De terugnameplicht was een eerste vorm van de zogenaamde “uitgebreide producentenverantwoordelijkheid”, een algemeen principe uit de Europese afvalregelgeving, dat in 2008 op meer algemene wijze werd geïntroduceerd in de nieuwe kaderrichtlijn afval.⁶ De uitgebreide producentenverantwoordelijkheid (UPV) houdt in dat producenten de verantwoordelijkheid dragen om er voor te zorgen dat de goederen die ze op de markt brengen ontworpen worden op een manier die getuigt van een efficiënt gebruik van grondstoffen en materialen, en dat voor de hele levenscyclus van het product. Dat wil zeggen dat ook de verpakkingen van die producten ontworpen moeten worden met het oog op het hergebruik of de recyclage daarvan.⁷ De kaderrichtlijn afval heeft in 2008 aanleiding gegeven tot een nieuw samenwerkingsakkoord verpakkingsafval.⁸

¹ Richtlijn 75/442/EEG van de Raad van 15 juli 1975 betreffende afvalstoffen.

² Richtlijn 75/442/EEG, overw. 3.

³ Richtlijn 94/62/EG van het Europees Parlement en de Raad van 20 december 1994 betreffende verpakking en verpakkingsafval.

⁴ Richtlijn 94/62/EG, overw. 1.

⁵ Samenwerkingsakkoord van 30 mei 1996 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval.

⁶ Met name richtlijn 2008/98/EG van het Europees Parlement en de Raad van 19 november 2008 betreffende afvalstoffen, in het bijzonder artikel 8.

⁷ Richtlijn 2008/98/EG, overw. 27: *“(…)dat bij het ontwerpen en produceren van goederen, het efficiënte gebruik van grondstoffen gedurende de gehele levenscyclus van die goederen, met inbegrip van reparatie, hergebruik, demontage en recycling, ten volle in aanmerking moet worden genomen, zonder dat het vrij verkeer van goederen in de interne markt in het gedrang komt.”*

⁸ Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van het verpakkingsafval

4. In 2018 werden er opnieuw belangrijke wijzigingen doorgevoerd aan de Europese afvalregelgeving. De kaderrichtlijn afval werd verder verfijnd, met name door een verdere harmonisatie van de UPV-regelingen in te voeren, met als doel de bestaande ongelijkheden tussen de verschillende lidstaten aan te pakken. Specifiek ten aanzien van verpakkingsafval werd ook de richtlijn uit 1994 aangepast, met name om er maatregelen op het vlak van hergebruik, nieuwe definities en nieuwe doelstellingen voor recyclage aan toe te voegen. De gewijzigde richtlijnen werden gedeeltelijk omgezet door het samenwerkingsakkoord van [XXX] betreffende de UPV en het zwerfvuil, dat het samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 wijzigde, maar ook een aantal nieuwe autonome bepalingen invoerde betreffende het interregionaal kader voor de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid van bepaalde afvalstromen.

5. Ondanks dat de Europese afvalregelgeving doorheen de voorbije decennia dus reeds gevoelig werd verfijnd en verstrengd, heeft de Europese wetgever er nu voor geopteerd om nog een stap verder te gaan. Hij heeft er immers voor gekozen om de bestaande richtlijn inzake verpakkingsafval⁹ te vervangen door een verordening, met name Verordening 2025/40¹⁰ (hierna: “de Verordening”). De Europese wetgever stelde daarover dat “*de tekortkomingen van de regelgeving uit hoofde van de huidige richtlijn hebben duidelijk gemaakt dat harmonisatie noodzakelijk is en dat de geharmoniseerde regels de vorm moeten aannemen van een verordening in plaats van een herziening van de huidige richtlijn.*”¹¹ De Verordening heeft dan ook tot doel om een geharmoniseerd kader te creëren voor de hele Europese markt, waarbinnen enerzijds de milieueffecten van verpakkingen verder beperkt worden en anderzijds de circulaire economie verder bevorderd wordt.

6. Het samenwerkingsakkoord van 2008 moet worden aangepast aan de Verordening. De oorspronkelijke richtlijn waarop het samenwerkingsakkoord gestoeld is, is immers opgeheven en vervangen door de Verordening. Deze wijziging van het samenwerkingsakkoord geeft de nodige uitvoering aan de bepalingen van de Verordening. Gelet op de rechtstreekse werking van de Verordening, moeten sommige bepalingen uit het bestaande samenwerkingsakkoord buiten toepassing worden verklaard. Zo moeten bijvoorbeeld de definities die reeds in de Verordening vervat zitten, niet hernomen worden in het samenwerkingsakkoord. Met het oog op een correcte interpretatie en toepassing van het samenwerkingsakkoord, is het dan ook noodzakelijk om het akkoord te lezen in samenhang met de Verordening zelf.

2. Inhoud

2.1. Algemene bepalingen

Het eerste hoofdstuk van het samenwerkingsakkoord bevat enkele algemene bepalingen, zoals de definities, het toepassingsgebied en de doelstellingen van het akkoord. De definities die reeds in de Verordening zijn opgenomen, worden buiten toepassing verklaard.

7. Het doel van de wijziging van het samenwerkingsakkoord is om de Verordening op een coherente en gecoördineerde manier te implementeren in de drie Belgische gewesten. De inhoudelijke doelstellingen van het samenwerkingsakkoord, zijn afgestemd op de doelstellingen van de Verordening zelf. In het bijzonder beoogt het

⁹ Richtlijn 94/62/EG van het Europees Parlement en de Raad van 20 december 1994 betreffende verpakking en verpakkingsafval, gepubliceerd in het Publicatieblad van Europese Unie op 31 december 1994.

¹⁰ Verordening (EU) 2025/40 van het Europees Parlement en de Raad van 19 december 2024 betreffende verpakkingen en verpakkingsafval, tot wijziging van Verordening (EU) 2019/1020 en Richtlijn (EU) 2019/904, en tot intrekking van Richtlijn 94/62/EG, gepubliceerd in het Publicatieblad van de Europese Unie op 22 januari 2025.

¹¹ EUROPESE COMMISSIE, DIRECTORAAT-GENERAAL MILIEU, *Voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad betreffende verpakkingen en verpakkingsafval, tot wijziging van Verordening (EU) 2019/1020 en Richtlijn (EU) 2019/904, en tot intrekking van Richtlijn 94/62/EG*, versie 30 november 2022, met als referentienummer van de procedure 2022/0396(COD), 5-6. Raadpleegbaar via https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:de4f236d-7164-11ed-9887-01aa75ed71a1.0014.02/DOC_1&format=PDF.

samenwerkingsakkoord de hoeveelheid verpakkingsafval in elk van de gewesten te verminderen, en het beheer daarvan te verbeteren.

Het takenpakket van de Interregionale Commissie voor de UPV wordt daartoe ook uitgebreid. De Interregionale Commissie voor de UPV wordt onder meer belast met de oprichting en het beheer van een openbaar, digitaal producentenregister, waarin alle marktdeelnemers¹² die in België actief zijn, worden bijgehouden. De Interregionale Commissie voor de UPV wordt verder belast met het toezicht op de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid van de verschillende marktdeelnemers voor de verpakkingen die zij op de markt brengen. Verder duidt het samenwerkingsakkoord de Interregionale Commissie voor de UPV aan om de Europeesrechtelijke verplichtingen inzake monitoring, toezicht en rapportering aan de Europese Commissie na te leven. Deze verplichtingen voor de lidstaten dragen bij aan de transparantie en de eenvormigheid van het Europees beleid inzake verpakkingsafval.

8. Gelet op de uitbreiding van het takenpakket, voorziet deze wijziging van het samenwerkingsakkoord dat de Interregionale Commissie voor de UPV een eigen personeelsbestand krijgt. Het samenwerkingsakkoord wijzigt ook de interne organisatie en werking van de Interregionale Commissie voor de UPV, om deze volledig af te stemmen op de nieuwe taken en verplichtingen die haar worden toegekend.

Het toepassingsgebied van het samenwerkingsakkoord blijft ongewijzigd. Het akkoord is van toepassing op de inzameling en verwerking van en rapportering over alle verpakkingsafval, ongeacht of het van huishoudelijke of bedrijfsmatige oorsprong is. Het akkoord beoogt de onderlinge afstemming van het beleid in de drie gewesten en vormt zo het regelgevend kader voor de uitvoering van de bepalingen van de Verordening waarvoor interregionale samenwerking vereist is.

9. Het samenwerkingsakkoord werd gesloten tussen het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijke Gewest, en is dan ook rechtstreeks van toepassing in elk van deze gewesten. Tenzij het samenwerkingsakkoord uitdrukkelijk anders bepaalt, behouden de gewesten en gemeenten de mogelijkheid om bijkomende maatregelen te nemen inzake het beheer van verpakkingsafval, in overeenstemming met hun respectieve regelgevende autonomie.

2.2. Register en rapportering

10. De Verordening bevat verschillende bepalingen om verpakkingsstromen beter te kunnen monitoren. Zo bepaalt de Verordening dat, om de naleving van de streefcijfers voor hergebruik en navulling te kunnen controleren, de marktdeelnemers daarover moeten rapporteren aan een door de lidstaten aangeduide autoriteit. Met deze wijziging van het samenwerkingsakkoord wordt de Interregionale Commissie voor de UPV aangeduid als de bevoegde autoriteit voor de rapporteringsplicht voor marktdeelnemers die actief zijn op de Belgische markt. De Interregionale Commissie voor de UPV moet deze gegevens openbaar maken, en daarover op zijn beurt aan de Europese Commissie rapporteren.

11. Eén van de belangrijkste nieuwe verplichtingen die de Verordening invoert, is dat ze een “dubbele procedure” oplegt voor de UPV van alle producenten die op het grondgebied van de lidstaat actief zijn. In een eerste fase moeten alle producenten geregistreerd worden in een digitaal, openbaar register (“de registratieprocedure”). In een tweede fase moet elke geregistreerde producent de goedkeuring bekomen inzake de nakoming van zijn UPV (“de goedkeuringsprocedure”). Met de wijziging van het samenwerkingsakkoord wordt die dubbele procedure nu geïmplementeerd in België, en wordt het beheer daarvan onder het takenpakket van de Interregionale Commissie voor de UPV gebracht. Het samenwerkingsakkoord beschrijft uitgebreid de administratieve en procedurele vereisten om aan de dubbele verplichting te voldoen.

¹² Artikel 3.1, 12° van de Verordening definieert “marktdeelnemers” als “*de fabrikanten en leveranciers van verpakkingen, importeurs, distributeurs, einddistributeurs en fulfilmentdienstverleners.*”

12. De registratieverplichting geldt voor alle producenten wanneer zij verpakkingen voor het eerst op de markt van een lidstaat aanbieden of wanneer zij verpakte producten uitpakken zonder eindgebruiker te zijn op het grondgebied van een lidstaat. Deze registratie heeft tot doel om de monitoring van de UPV te ondersteunen, te harmoniseren, en ze in de hele EU doeltreffender te maken.¹³ De bedoeling van het producentenregister is dus om er voor te zorgen dat de lidstaten beter kunnen controleren of producenten van verpakkingen aan alle verplichtingen uit de Verordening voldoen. Een producent kan zich op individuele basis laten registreren, maar hij kan er ook voor kiezen om deze verplichting uit te besteden aan een organisatie voor uitgebreide producentenverantwoordelijkheid door zich hierbij aan te sluiten. In het geval de producent zelf niet gevestigd is in het land waar hij de producten op de markt brengt, laat hij zich registreren door de door hem gemachtigde vertegenwoordiger.¹⁴ De Interregionale Commissie voor de UPV zal dit register oprichten en beheren, en de registratie-aanvragen opvolgen. De registratie is gekoppeld aan de betaling van een retributie als vergoeding van de administratieve kosten aan de Interregionale Commissie voor de UPV. Deze kosten liggen voor individuele producenten gevoelig hoger dan voor producenten die aansluiten bij een organisatie voor uitgebreide producentenverantwoordelijkheid. Het is dan ook normaal dat de retributie verschillend is. Het opleggen van een dergelijke kost is in overeenstemming de Verordening.

Het gewijzigde samenwerkingsakkoord voert een afzonderlijke registratieverplichting in voor huishoudelijk afval en afval van bedrijfsmatige oorsprong. De praktijk heeft immers aangetoond dat deze afvalstromen hun eigen specificiteit kennen en gekoppeld zijn aan verschillende wettelijke verplichtingen en economische realiteiten. Om die reden is het aangewezen om de registraties voor huishoudelijk afval en afval van bedrijfsmatig afval gescheiden te houden.

13. Na de registratieprocedure, volgt de “goedkeuringsprocedure”. De producent of organisatie voor producentenverantwoordelijkheid vraagt daarbij goedkeuring aan de Interregionale Commissie voor de UPV over de wijze waarop hij de UPV naleeft. De producenten of organisaties voor producentenverantwoordelijkheid moeten onder meer documenteren dat zij de financiële middelen hebben om de kosten van de UPV te dragen. Deze procedure houdt dus een inhoudelijke controle in, waarbij de Interregionale Commissie voor de UPV ook gemachtigd is om specifieke voorwaarden op te leggen aan de producent of de organisatie voor producentenverantwoordelijkheid. Op die manier kunnen bijkomende garanties bekomen worden om ervoor te zorgen dat de doelstellingen van het samenwerkingsakkoord worden gehaald. Net zoals bij de registratieprocedure, wordt ook bij de goedkeuringsprocedure een opsplitsing gemaakt tussen de procedures voor huishoudelijk afval en afval van bedrijfsmatige oorsprong.

14. In lijn met de Verordening, voorziet het samenwerkingsakkoord dat producenten en organisaties voor producentenverantwoordelijkheid een waarborg stellen voor de naleving van de UPV, voor het geval de producent of organisatie zijn verplichtingen in praktijk niet zou kunnen nakomen. De bestaande verplichting voor organisaties voor producentenverantwoordelijkheid voor huishoudelijk afval om een financiële zekerheid te stellen blijft gedeeltelijk behouden in het gewijzigde samenwerkingsakkoord en wordt afgestemd op de Verordening. Een nieuwe waarborgverplichting wordt ingevoerd voor individuele producenten en organisaties voor uitgebreide producentenverantwoordelijkheid voor afval van bedrijfsmatige oorsprong. Het bedrag van de waarborg is logischerwijze hoger voor organisaties voor producentenverantwoordelijkheid dan voor individuele producenten.¹⁵ Daarnaast is er ook een verschil tussen de waarborgen die door de organisaties voor

¹³ EUROPESE COMMISSIE, DIRECTORAAT-GENERAAL MILIEU, *Voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad betreffende verpakkingen en verpakkingsafval, tot wijziging van Verordening (EU) 2019/1020 en Richtlijn (EU) 2019/904, en tot intrekking van Richtlijn 94/62/EG*, versie 30 november 2022, met als referentienummer van de procedure 2022/0396(COD), 14. Raadpleegbaar via https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:de4f236d-7164-11ed-9887-01aa75ed71a1.0014.02/DOC_1&format=PDF.

¹⁴ Een gemachtigde vertegenwoordiger is “een in de Unie gevestigde natuurlijke of rechtspersoon die schriftelijk door een fabrikant is gemachtigd om namens hem specifieke taken te vervullen in verband met de verplichtingen van de fabrikant uit hoofde van deze verordening.” Zie artikel 3.1, 19° van de Verordening.

¹⁵ Met name 50.000 EUR voor de organisatie voor producentenverantwoordelijkheid, in plaats van 5.000 EUR voor de individuele producent.

producentenverantwoordelijkheid moeten worden gesteld voor respectievelijk afval van huishoudelijke oorsprong en afval van bedrijfsmatige oorsprong. Voor afval van huishoudelijke oorsprong kan het bedrag van de waarborg afgestemd worden op de gekende waardes van de contracten met de intercommunales. Voor afval van bedrijfsmatige oorsprong zijn de waardes van de contractuele verplichtingen niet gekend, zodat de waarborg daar forfaitair moet worden geraamd.

2.3. Financiële bijdragen

15. De UPV voor verpakingsafval betreft – in essentie – de verplichting voor producenten om er voor te zorgen dat, voor de verpakkingen afkomstig van de producten die zij op de markt brengen, de verschillende doelstellingen inzake recyclage en hergebruik worden gehaald. De producenten worden dus verantwoordelijk geacht voor de volledige levenscyclus van de verpakkingen. Die verantwoordelijkheid wordt sinds de initiële versie van dit samenwerkingsakkoord uit 1996 ingevuld middels een uitgebreide producentenverantwoordelijkheid, in het verleden aangeduid met de term “terugnameplicht”. Producenten kunnen die verplichting op individuele wijze naleven, ofwel op collectieve wijze, door zich aan te sluiten bij een erkend organisme, dat de terugnameplicht collectief organiseert. In de praktijk kiezen bijna alle producenten ervoor om de terugnameplicht collectief na te leven, in het bijzonder wat betreft huishoudelijk verpakingsafval.

16. Sinds de wijziging van het samenwerkingsakkoord in 2008 zijn organisaties voor producentenverantwoordelijkheid ook verplicht om een financiële bijdrage te betalen voor huishoudelijk afval (de “heffing”), bovenop de terugnameplicht. De heffing dient ter financiering van het beleid van de gewesten inzake afvalpreventie- en afvalbeheer.

Het toepassingsgebied van die financiële bijdrageplicht werd gevoelig uitgebreid middels het samenwerkingsakkoord van [xxx] betreffende de UPV en het zwerfvuil. Bovendien introduceerde dat samenwerkingsakkoord ook een bijdrageverplichting voor het verpakingsafval van bedrijfsmatige oorsprong, omdat uit de praktijk was gebleken dat nog steeds enkele kosten voor het beheer van het verpakingsafval van bedrijfsmatige oorsprong (bv. kosten voor inspectie, communicatie en rapportering) door de gewesten werd gedragen. Daarnaast werd er voor de organisaties voor producentenverantwoordelijkheid ook een bijkomende financiële bijdrage ingevoerd voor de kosten van het zwerfvuil dat van huishoudelijke verpakkingen afkomstig is. Tot slot werden deze financiële bijdrageplichten ook van toepassing verklaard op producenten die op individuele wijze aan hun UPV voldoen.

Met deze wijziging van het samenwerkingsakkoord worden er op zich geen nieuwe financiële verplichtingen ingevoerd, behoudens enkele heffingen die kunnen worden opgelegd als sanctie wanneer producenten of organisaties voor producentenverantwoordelijkheid hun verplichtingen niet nakomen. Voor het overige worden de bestaande verplichtingen hernomen, en wordt de wijze waarop de verschillende heffingen berekend worden, verduidelijkt. De bedragen worden daarbij geactualiseerd, om in overeenstemming te zijn met de reële kosten die met het afvalbeheer gepaard gaan, zoals die uit de praktijk van de voorbije jaren gebleken zijn.

2.4. Statiegeldsystemen

17. Ten eerste verplicht de Verordening lidstaten ertoe om statiegeldsystemen in te voeren voor bepaalde verpakkingen, voor zover niet voldaan wordt aan de doelstelling inzake gescheiden inzameling, zoals voorzien in artikel 50.1 van de Verordening. Volgens de Europese wetgever is het immers aangetoond dat goed functionerende statiegeldregelingen leiden tot een zeer hoog inzamelingspercentage, met name voor plastic drankflessen en metalen drankverpakkingen (i.e. blikjes). Om de streefcijfers¹⁶ voor gescheiden inzameling van plastic drankflessen voor eenmalig gebruik te behalen en de hoge inzamelingspercentages van metalen

¹⁶ Met name de streefcijfers vastgesteld in Richtlijn (EU) 2019/904.

drankverpakkingen verder te stimuleren, moeten de lidstaten in principe statiegeldregelingen instellen voor deze twee soorten verpakkingen.¹⁷ ~~België heeft evenwel al zeer hoge cijfers voor selectieve inzameling en recycling.~~

18. De verdere implementatie van statiegeldsystemen zal van de lidstaten aanzienlijke inspanningen en investeringen vergen. De Europese wetgever heeft dan ook voorzien dat lidstaten daartoe voldoende voorbereidingstijd moeten krijgen. Ook voor de implementatie van statiegeldsystemen in België, moeten op dit moment nog verschillende aspecten in kaart worden gebracht. Een deel van deze investeringen zal pas kunnen gebeuren nadat het wettelijk kader op definitieve wijze is vastgelegd.

Om die reden wordt met deze wijziging van het samenwerkingsakkoord alvast het juridisch kader uiteengezet waarbinnen de statiegeldregelingen tot stand moeten komen. Het samenwerkingsakkoord verduidelijkt dat de statiegeldsystemen beheerd moeten worden door een unieke “systeembeheerder”, en beschrijft de voorwaarden en de modaliteiten waar een kandidaat-systeembeheerder aan moet voldoen, vooraleer hij door de Interregionale Commissie voor de UPV erkend kan worden. Daarnaast legt het samenwerkingsakkoord de minimale inhoudelijke voorwaarden vast waaraan de statiegeldsystemen zelf moeten voldoen.

2.5. De werking en het personeel van de Interregionale Commissie voor de UPV

19. De Verordening creëert heel wat nieuwe verplichtingen voor de lidstaten inzake het beheer van verpakkingsafval. Die taken worden middels de wijziging van dit samenwerkingsakkoord toevertrouwd aan de Interregionale Commissie voor de UPV. Gelet op de uitbreiding van haar takenpakket, heeft zij dan ook een eigen, bijkomend personeelsbestand. Ook de interne structuur en werking van de Interregionale Commissie voor de UPV worden met de wijziging van het samenwerkingsakkoord verder afgestemd op haar nieuwe takenpakket.

20. De Interregionale Commissie voor de UPV is op heden samengesteld uit een Beslissingsorgaan en een Permanent Secretariaat, dat tot taak heeft het Beslissingsorgaan bij te staan. Het Beslissingsorgaan bestaat op zijn beurt uit twee afdelingen: een Beslissingsorgaan Verpakkingen en een Beslissingsorgaan UPV. De eerste afdeling wordt belast met de uitvoering van de taken die volgen uit voorliggend samenwerkingsakkoord, zoals het beheer van het producentenregister. De tweede afdeling werd belast met de uitvoering van de taken die opgenomen zijn in het samenwerkingsakkoord van [XXX] betreffende het kader voor de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid voor bepaalde afvalstromen en voor zwerfvuil.

21. Op heden bestaat het Permanent Secretariaat uit ambtenaren en personeelsleden die ter beschikking worden gesteld door de verschillende gewestregeringen. Met deze wijziging van het samenwerkingsakkoord wordt voorzien dat het Permanent Secretariaat ook een eigen personeelsbestand krijgt. Het eigen personeel is niet alleen nodig om tegemoet te komen aan het grotere takenpakket van het Permanent Secretariaat, maar zal ook helpen om de stabiliteit binnen de organisatie te vergroten. De personeelsleden zullen worden aangeworven op basis van een arbeidsovereenkomst, op basis van functieomschrijvingen die vooraf goedgekeurd moeten worden door het Beslissingsorgaan. Het aantal leden dat ter beschikking van het Permanent Secretariaat kan worden gesteld door de gewestregeringen, wordt begrensd door een maximum om een onevenwichtige terbeschikkingstelling tussen de gewesten te vermijden.

22. Omdat de Interregionale Commissie voor de UPV een eigen personeelsbestand krijgt, is het ook opportuun om het budget van de Interregionale Commissie voor de UPV op te splitsen in een afzonderlijk personeelsbudget enerzijds, en een werkingsbudget anderzijds. Het werkingsbudget blijft – zoals ook in het verleden het geval was – gefinancierd door de gewestelijke administraties, volgens de verdeelsleutel die in het samenwerkingsakkoord

¹⁷ EUROPESE COMMISSIE, DIRECTORAAT-GENERAAL MILIEU, *Voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad betreffende verpakkingen en verpakkingsafval, tot wijziging van Verordening (EU) 2019/1020 en Richtlijn (EU) 2019/904, en tot intrekking van Richtlijn 94/62/EG*, versie 30 november 2022, met als referentienummer van de procedure 2022/0396(COD), overw. 102, 45-46. Raadpleegbaar via https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:de4f236d-7164-11ed-9887-01aa75ed71a1.0014.02/DOC_1&format=PDF.

wordt vastgelegd. Het personeelsbudget daarentegen wordt grotendeels gefinancierd door de eigen inkomsten van de Interregionale Commissie voor de UPV (zogenaamde “autofinanciering”), met name door de inkomsten uit de retributies en de inkomsten die voortvloeien uit de handhaving van het samenwerkingsakkoord. Daarnaast wordt het personeelsbudget ook gedeeltelijk gefinancierd met bijdragen die rechtstreeks voortvloeien uit de algemene uitgavenbegroting van elk van de gewesten. Het personeelsbudget kan gebruikt worden om aanwervingen, loonsverhogingen en/of functioneringstoelagen te financieren.

2.6. Toezicht en sancties

23. Het samenwerkingsakkoord bevat ook een aantal wijzigingen wat betreft het toezicht op de naleving ervan, en de sancties die kunnen worden opgelegd wanneer de bepalingen van het samenwerkingsakkoord niet worden nageleefd. Meer bepaald wordt ervoor geopteerd dat het Beslissingsorgaan leden van het Permanent Secretariaat kan aanduiden die belast worden met het toezicht op de bepalingen van het samenwerkingsakkoord. Daarnaast kunnen de regeringen van de gewesten ook ambtenaren en personeelsleden van hun bevoegde administraties aanduiden die belast worden met het toezicht op de bepalingen van het samenwerkingsakkoord.

24. Wat de handhaving betreft, wordt er verder ingezet op depenalisering. De daartoe aangeduide leden van het Permanent Secretariaat worden gemachtigd om desgevallend administratieve geldboetes op te leggen. Het samenwerkingsakkoord bevat de verdere procedure die gevolgd moet worden wanneer een overtreding wordt vastgesteld. De wijzigingen viseren vooral de bestraffing van zuivere vormen van “free-riding”, waarbij uniforme administratieve geldboetes worden voorzien. Wie zonder registratie of goedkeuring werkt, riskeert een administratieve geldboete van 50.000 euro. De geïnde boetes komen daarbij ten goede van het personeelsbudget van de Interregionale Commissie voor de UPV.

3. Inwerkingtreding

25. Tot slot wordt de inwerkingtreding van de nieuwe bepalingen van het samenwerkingsakkoord afgestemd op de inwerkingtreding van de Verordening. Artikel 38 van het samenwerkingsakkoord geldt daarom als “sleutelartikel”. Hierin wordt bepaald welke artikelen uit het samenwerkingsakkoord hetzij in werking treden, hetzij niet meer van toepassing zullen zijn op het moment dat de Verordening in werking treedt. Daarnaast worden met het oog op de vlotte overgang van de oude naar de nieuwe regeling voorzien in de nodige overgangsbepalingen.
